

lelkesen fújtuk, és mire a második strófához értünk, már túl voltunk a sorompókon, és az őrzött kapukon. A teherautók kerekei már az alföldi falu utcáin verték fel a port, de mi, nem törődve a képükbe csapódó, fogunk alatt megcsikorduló homokszemesékkal, vidáman hujjázunk és vadul integetünk annak a néhány kóbor léleknek, akit még az utcán ért az augusztus végi, déli hőség.

Integettünk a falut elhagyva a szántóföldeken kapálva görnyedező, tétován visszaintegető, színes otthonkás asszonyoknak, és integettünk a bokrok alatt heverő disznópásztoroknak is, de mire ők álmosan visszaintettek, mi már nem figyeltünk rájuk, mert a teherautók lassítottak, és brummogva, araszolva már parkoltak is le, szorosan egymás mellé az állomás mögötti homokos, akácserjés réten.

Meg sem vártuk, hogy befejezzék a leparkolást, hogy leparancsoljanak bennünket a gépkocsikról, hanem a többiek példáját követve, menet közben kioldottuk a hátfal retesét, és mint a megveszekedett barmok, egymást taszigálva, röhögve ugráltunk le a még mozgásban lévő autókról. Marhacsapássá típtortuk az állomás mögötti poros parkocskán átka nyargó keskeny gyalogösvényt, mert a közeledő szabadság lázától megvadulva disznócsordaként tülekedve rohantunk az állomásépület elé, ahol elleptük a sínek és az épület közötti kis teret félresodorva a néhány megrettent, Pestre vagy csak a szomszéd faluba igyekvő, vonatra váró utast. Próbáltunk előre furakodni, hogy minél előbb szállhassunk fel a dübörögve közeledő, szagatatottan dudáló vonatra, de a tömeg, mint a szél zilálta búzatábla, hirtelen hullámozni és kavarni kezdett. Az előttünk állók hátratántorodtak és nekünk ütköztek, mi meg ugyanúgy egyensúlyunkat veszítve a mögöttünk lévőkre tapostunk, mert az első sorban, a sínek mellett állók, az életükért harcolva, most ugrottak el a beérkező mozdony elől. Mire vihogva és egymásba kapaszkodva sikerült végre megállni a lábunkon, addigra a feketére mocskolódott, elnyújtott sikollyal fékező szerelvény már be is állt az állomásra, és a kocsik lehúzott ablakaiból, hozzánk hasonló, rövidre lenyírt hajú, sörösüvegeket lengető srácok hajoltak ki. A döngve és

csattanva kicsapódó ajtóknban is integető, üvöltőző fiatalok álltak, akik lelkesen, ordibálva üdvözöltek bennünket.

– Ti is leszereltetek, tesókák!? – ordította túl a zsbongó tömeg zaját egy nagyon részeg, tépett trikójú óriás, aki csak valami megmagyarázhatatlan fizikai jelenség miatt nem esett ki a vonat ablakából, és mi egy emberként üvöltöttük válaszul:

– Leszereltüünk! – És az ordítástól új erőre kapva, viháncolva, egymást taszigálva tolakodtunk a lépcsők felé. Lassan benyomakodtunk mind a kétszázan a vonat megérkezésekor is dugig lévő kocsikba, ahol eszményien csodálatos, kavargó káosz fogadott bennünket, mert a déli megyékből Pest felé tartó leszerelők, az örömmámorban és sörben úszó fiatalok bennünket, az újonnan érkezett, sosem látott sorstársakat tomboló ünnepléssel fogadtak, és az orrunk alá tuszkolták a kezükben szorongatott sörös- és pálinkásüvegeket, aztán a nyakunkba borultak. És alig nyeltük le az első kortyot, már bele is hajoltak a képünkbe, és közvetlen közlelől beleordították a koci végében felharsanó nótát, mi meg bekapcsolódtunk, és velük együtt, a lábunkkal dobogva vertük a ritmust és ordítottuk a még mindig várakozó személyvonatban, hogy „Gyorsvonat, sebesvonat valahol megáll, ha megááll”. És még javában üvöltve tartottuk ki az utolsó hangot, mikor a szerelvéný görcsösen megrándulva elindult, mire az összekapaszkodott emberek elengedték egymást, az ablakokhoz rohantak, és az ablakon kikandikálók feje fölé bújva kihajoltak. A következők sor már ezeknek a hátára támaszkodva, a lapockájukba könyökölve bújt ki az ablakon, hogy mindenki részt vehessen az oly régen eltervezett búcsúzásban, hogy részesüljünk az egy év alatt elszenvedett megaláztatásokért cserébe kapható sovány vigaszból, hogy mi is odaordíthassunk valami válogatott ocsmánýságot, valami nem hétköznapi káromkodást, az állomás falánál ácsorgó, különbözö rangú tiszteteknek és tiszthelyetteseknek, akik süketen, és pléhpfával hallgatták a név szerint nekik címzett gyalázkodásokat. Rezenéstelen tekintettel figyelték az ablakból kinyújtott, lefordított hüvelykujjal lengetett nemzetközi jelzést mutató kezeket, és csak az oldalt álló, sorállomá-

nyú tisztesek közül vesztette el az egyik a türelmét, és gúnyos röhögést gerjesztve megrázta az öklét a vonat felé. Mikor újból megrázta ökölbe szorított bal kezét, visszakiabálta, hogy: – Kapjátok be ti! –, válaszul az ő fején csattant az első cipő. A következő pillanatban a volt századparancsnokunk feje mellett, az állomás falán csattant a második, és az állomásról lassan kihúzó kocsikban iszonyú kapkodás kezdődött, mert legtöbbször csak most ébredtünk rá, hogy az eddig fölöslegesnek tűnő ajándékot, a kimenőcipőt és a kimenőtáskát miért is kaptuk meg a hadseregtől. Az előrángatott cipőket vad indulattal, csatakiáltásokat rikoltozva vágunk ki az ablakon elháríthatatlan bőrcipőesőt zúdítva az állomás peronjára egy darabig feltartott kézzel védekező, aztán hamarosan megfutamodó katonatisztekre és tisztesekre. Az utójára kirepülő, kopott, barna cipők, már az állomás melletti bodzabokrokba csapódtak, de mi nem törődtünk ezzel sem, röhögve mutogattunk a néhány örültre, akik úgy belejöttek a dobálásba, hogy a barna műbőr kimenőtáskát is kivágták a gyorsuló vonat ablakán. Aztán a néhány sarokba szorult utast halálra rémítve újrameztük a mulatást, és összekapaszkodva, dobogva ordítottuk megint ugyanazt a nótát. Amikor már azt hittük, hogy nem bírjuk többször elismételni, valahol mégis mindig újramezték, és már szólt is, hogy „Mááához egy hétre máá’ nem lesze...k itt!”, és mi az örömtől háborodottan, berekedve válaszoltunk rá, „Mer’ eel...visz a gyors..vona...t engemet is!”, és az utolsó sort megint újra több százan együtt bömböltük megrezegtetve a lassan mászó személyvonat mocskos ablakait: – Gyorsvonat, sebesvonat valahol megáll! ...Ha megáááll! –, és vörösödő fejjel, szakadásig erőlködve kitarítottuk az utolsó hangot, és mikor kifulladásra megpihentünk egy szusszanásnyira, gyönyörködve hallottuk, hogy az ablakon bevágó forró szél is ezt a két sort vágja bele az arcunkba, mintha csak a saját visszhangunkat hozná vissza, mert valahol előttünk, valamelyik bennünket vonzóelőttünk haladó kocsi megint újramezték az egész örületet.

Az állomásról kihúzó vonat dübörgése csak elmosódott, távoli morajlásnak hallatszott a laktanya udvarán, ahol az őrszobáról felküldött két ór kétségbeesetten próbálta sorba rendezni a négy, elnyűtt ruhájú katonát, akik mindannyian az utolsó hónapra kiadott, munkában és fetregésben elmoscolódott, azonos méretű ruhát hordták. Még a faközöld gyakorlóruhákat színesen tarkító pecséteknél és foltoknál is látványosabb volt, hogy a kis csapat elején haladókon majdnem szét pattant a rájuk feszülő gyakorló, a hátul bandukolókon pedig minden gönc lógott.

Az elől haladó őrt a sorban a langaléta Gólya, őt pedig hol jobbra, hol balra elkóvályogva a szintén jól megtermett Géza követte, és ugyanúgy, mint Gólya, ő is hanyagul lóbálta a könyék alá alig leérő háromnegyedes ingujjból hosszan kilógó, izmos karjait, és a menetszélről mindkettőjük könyökénél vidám kis zászlókként lobogtak a begombolhatatlanul szűk, ronggyá vásott mandzsetták. A bakancsba kötelezően betűrendő, szintén túl rövid, elrongyolódott nadrágszáraik pedig hosszabb és rövidebb cérnákat engedve, kirojtosodva harangoztak a bakancsok becsatolt pántjai fölött. De minden rajtuk jelentkező anyaghiány duplán be volt pótolva a mögöttük csoszogó átlagos magasságú, de a beteges soványságtól szintén magasnak ható Józsin, és az őt követő alacsony és vézna Dóznin, mert rajtuk ugyanúgy, mint máskor, most is úgy állt a katonaruha, mint a tehéne a gatyá.

Sovány testükön szorosra húzták a széles katonaszíjat, és az alágyúrt ruhákkal együtt kétlépésenként megrángatva megpróbálták derékmagasságban tartani, de a túlméretes nadrág és az alatta lévő tácsértos alsógatyá a gravitáció kegyetlen törvényeinek engedelmeskedve a lépések ütemére folyamatosan csúszott lefelé. Néhány rántás után a nadrág dereka, hátul, az ilyenkor néha tésztafehéren kivillanó ványadt fenék fölött elengedte az alágyürmekelt hosszú inget, és lehetett újból helyre cibálni és igazítani az egészet.

Rutinszerű mozdulatokkal, csak megszokásból rángatták helyre újra meg újra az öltözküket, mert igazából már rég nem érdekelte egyikőjüket sem, hogy kívülről nézve hogy

festenek. Csak baktattak át a katlanná forrósodott alakuló-
téren, és élvezettel hallgatták a hátul haladó őr siránkozását.

– Mennyenek má’ alakzatba! Nem értik meg, hogy sorba
kell menni!? – ismételte egyre, ők meg persze értették,
hogyne értették volna, de nagyon jól szórakoztak, hogy most
végre más idegeskedik azon, amin ők görcsöltek egy éven át.
Amikor átértek a kohóvá forrósodott, szürke betonnal borí-
tott téren, minden összebeszélés nélkül megálltak a poros fák
árnyékában, és elégedetten vigyorogva nézték, hogy az élen
haladó felvezető őr milyen szépen és ritmusosan gyalogol
tovább, időről időre beszámolva magának a lépések ütemét.
Mikor visszanézett és rájött, hogy egyedül van, gyorsan visz-
szafordult és fegyverét magához szorítva, a ráaggatott, össze-
vissza himbálódzó szerelvényekkel küszködve visszarahant.

– Mit képzelnek!? – sziszegte felindultan lihegve, mikor
visszaért. – Mér’ álltak meg? Jelenteni fogom, ha nem enge-
delmeskednek! – mondta, és közben izgatottan pislogott
körbe, hogy volt-e szemtanúja az előbbi magánszámoknak.

– Nem azt mondtad, hogy felveszünk még két faszit a
törzsszázadnál? – kérdezte tőle Géza a szája sarkában örökké
ott kunkorodó letörölhetetlen vigyorral. – Nem ezt mondtad,
gyerekek? – nézett a többiekre, és meg sem várva, hogy
válaszoljanak, rögtön felelt is a saját kérdésére: – Hát persze,
hogy azt mondtad! – erősítette meg az őr felé fordulva
megint, de az váratlanul agresszíven vágott vissza:

– Ne tegezzen! – rikoltotta, és a tehetetlen idegességtől
egy magasabb regiszterbe csúszott a hangja. – A szabályzat
szerint maga nem tegezhet engem, megértette!? Majd törzs-
század előtt megállunk, ha én mondom!

– De hát ez a törzsszázad, kispofám! – biccentett Géza
egy gyors fejmozdulattal a málló vakolatú, földszintes épület
irányába. – Itt köll bemenned, ha tényleg a törzsösökhöz
akarsz menni – tegezte továbbra is ugyanazzal a széles mo-
sollyal. A felvezető elbizonytalanodva és kerülve ráirányuló
vidám tekinteteket hátraszólt a másik őrnek:

– Tényleg ez a törzsszázad? – És amikor válasz helyett a
másik csak tanácstalanul felhúzta a vállait, hogy mit tudja ő,
Géza folytatta, és válaszolt helyette: